

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8To/22/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214011615
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Michalanský
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7214011615.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Michalanského a sudcov JUDr. Karola Kučeru a JUDr. Daniely Mitterpákovej v trestnej veci proti obžalovanému Ing. S. J., o sťažnosti prokurátora a poškodeného proti uzneseniu Okresného súdu Košice II sp. zn. 4T/126/2014 zo dňa 6. 10. 2015 na neverejnom zasadnutí konanom v Košiciach dňa 21. marca 2016 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. z a m i e t a sťažnosť prokurátora.

Podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. z a m i e t a sťažnosť poškodeného F. K..

odôvodnenie:

Okresný súd Košice II uznesením sp. zn. 4T/126/2014 zo dňa 6. 10. 2015 podľa § 244 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku súd zastavil trestné stíhanie obžalovaného Ing. S. J. pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c) Trestného zákona (č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov), ktorého sa mal obžalovaný dopustiť na tom skutkovom základe, že ako konateľ spoločnosti TESMAR, s.r.o. Košice, so sídlom na Južnej triede č. 74, dňa 10.1.2001 uzavrel s F. K. Zmluvu o dielo, na základe ktorej sa zaviazal zrealizovať výstavbu montovaného rodinného domu so základmi na pozemku F. K. na ul. Horárskej v Prešove v termíne do 31.12.2002 s tým, že za uvedeným účelom prevzal od poškodeného sumu 2.800.000,- Sk, z ktorej preinvestoval do stavby domu sumu 126.000,- Sk, záväzok zo zmluvy o dielo nesplnil, výstavbu rodinného domu nezrealizoval a sumu 2.674.000,- Sk (88.760,54 Eur) si ponechal pre svoju potrebu, čím poškodenému spôsobil škodu vo výške 2.674.000,- Sk (88.760,54 eur), keďže skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Podľa § 281 ods. 3 Trestného poriadku súd odkázal poškodeného F. K., nar. XX. XX. XXXX v I., trvale bytom N., N. č. 4837/6 s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Proti tomuto uzneseniu podali sťažnosť prokurátor a poškodený.

Prokurátor v písomných dôvodoch podanej sťažnosti uviedol, že z trestnej činnosti je obvinený Ing. S. J. usvedčovaný výpoveďami svedkov a listinnými dôkazmi. Je preukázané, že obvinený obdržal od spoločnosti AGW s.r.o. Košice sumu 2.500.000,- Sk, ktorú získal poškodený F. K. ako dar, pretože poškodený sa stal výhercom montovaného rodinného domu v hodnote 2.500.000,- Sk a taktiež obvinený obdržal od poškodeného sumu 300.000,- Sk, pretože hodnota stavby sa zvýšila o uvedenú sumu. Z uvedeného je teda podľa názoru prokurátora dostatočne zrejmé, že obvinený mal v trvalej dispozícii sumu 2.800.000,- Sk od poškodeného F. K., pričom obvinený na základe zmluvy o dielo zo dňa 10. 1. 2001 sa zaviazal, že uvedenú sumu použije na zrealizovanie montovaného rodinného domu, avšak túto sumu použil pre svoju potrebu. Navrhol, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu zo dňa 6. 10. 2015.

Poškodený zhlásil sťažnosť bezprostredne po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí dňa 6. 10. 2015, ktorú následne písomne neodôvodnil. Zároveň podal vyjadrenie k odôvodneniu sťažnosti zo strany prokurátora s tým, že s týmto odôvodnením sa stotožňuje a súhlasí s tým, aby Krajský súd v Košiciach napadnuté uznesenie zrušil.

Na podklade takto podaných sťažností krajský súd ako nadriadený orgán podľa § 192 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná a že sťažnosť poškodeného F. K. bola podaná neoprávnenou osobou.

Krajský súd sa po podrobnom preskúmaní predloženého spisového materiálu, vykonaného dokazovania, dôvodov napadnutého uznesenia a odôvodnenia podaných sťažností stotožnil s rozhodnutím okresného súdu o zastavení trestného stíhania postupom podľa § 244 ods. 1 písm. c/ z dôvodov uvedených v § 215 ods. 1 písm. b/ Tr. por., toto rozhodnutie považuje za vecne správne a zákonné. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne poukázal na genézu konania a rozhodovania v predmetnej trestnej veci a na vykonané dokazovanie, ktorého vyhodnotením dospel k vyššie uvedenému záveru. V tomto smere krajský súd v celom rozsahu v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie súdu prvého stupňa.

Vo vzťahu k vecne správne a zákonnému záveru okresného súdu s poukazom na skutkové okolnosti prípadu a charakter predmetného trestného činu ako trestného činu sprenevery, považuje krajský súd za potrebné poukázať na nasledujúce právne úvahy a závery.

V prvom rade z vykonaného dokazovania je zrejmé, že na základe žrebovania v televízii Markíza bol F. K. vylosovaný ako výherca rodinného domu v hodnote 2.500.000.- Sk. Darovacou zmluvou uzatvorenou medzi darcom - spoločnosťou AGW, s.r.o. Košice a obdarovaným F. K. získal poškodený F. K. od spoločnosti AGW s.r.o. práva na výstavbu a dodanie rodinného, ktorý mala vyhotoviť spoločnosť Tesmar s.r.o. Košice. Spoločnosť Tesmar s.r.o. sa zaviazala plniť svoje záväzky v prospech obdarovaného.

Zmluvou o dielo zo dňa 10. 1. 2001 sa spoločnosť Tesmar s.r.o. Košice ako zhotoviteľ zaviazala najneskôr do 31. 12. 2002 v prospech poškodeného ako objednávateľa postaviť montovaný rodinný dom so základmi v hodnote 2.800.000.- Sk na pozemku poškodeného F. K. s tým, že vlastnícke právo k predmetu zmluvy, resp. jej častiam prechádza na objednávateľa okamihom vzniku predmetu zmluvy, resp. okamihom zamontovania, zabudovania časti predmetu zmluvy do predmetu zmluvy.

Z uvedeného je tak zrejmé, že darovacou zmluvou bolo prevedené právo na výstavbu a dodanie rodinného domu a nie finančná hotovosť vo výške 2.500.000.- Sk.

Skutočnosť, že obvinený nepoužil finančné prostriedky pre svoju potrebu, mal aj krajský súd preukázanú znaleckým posudkom Ing. T. Z., znalca z odboru ekonómie a manažmentu, ako aj z jeho výsluchu, na čo okresný súd podrobne poukázal.

Je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o naplnenie objektívnych znakov trestného činu sprenevery, ani v trestnom práve nemôžu byť abstrahované od aspektov súkromného práva. Medzi spoločnosťou Tesmar s.r.o. a F. K. bola uzatvorená zmluva o dielo podľa § 536 a nasl. Obchodného zákonníka. Pojmovým znakom takejto zmluvy je záväzok zhotoviteľa zhotoviť dielo a záväzok objednávateľa zaplatiť cenu za jeho zhotovenie. Na tomto charaktere zmluvy o dielo nemení nič skutočnosť, že v obchodnom styku je obvyklým požadovať zaplatenie zálohy a prípadne tiež zloženie ceny diela predom.

V tomto prípade zastáva krajský súd názor, že v prípade, že záloha, eventuálne cena diela poskytnutá právnickej osobe na úseku jej podnikateľskej činnosti v súvislosti so zákazkou bola riadne zaúčtovaná ako príjem, tak jej použitie v rámci podnikateľskej činnosti rovnako ako iného príjmu nemôže byť považované za spreneveru v zmysle § 248 Tr. zák.

Ako to vyplýva z ustanovenia § 248 Tr. zák. konanie páchatel'a musí smerovať proti takej veci, ktorá je z jeho hľadiska cudzou vecou a ktorá mu bola zverená za nejakým účelom. Okolnosť, že z hľadiska páchatel'a ide o cudziu zverenú vec znamená, že akt zverenia nič nemení na tom, kto je vlastníkom veci. To inak povedané znamená, že zverením veci sa páchatel', ani iná osoba nestáva novým vlastníkom.

Páchateľ tu jedná proti veci, ktorú síce má vo faktickej moci z toho titulu, že mu bola daná do dispozície, avšak ktorá je aj za tejto situácie vo vlastníctve niekoho iného.

Ako to už bolo vyššie uvedené, zmluva v predmetnej trestnej veci bola uzatvorená ako zmluva o dielo podľa § 536 a nasl. Obchodného zákonníka. Z charakteru tejto zmluvy je zrejmé, že tým, že objednávateľ zaplatí zhotoviteľovi cenu za zhotovenie diela sa príslušná čiastka stáva majetkom zhotoviteľa. To sa plne vzťahuje tak na poskytnuté zálohy, ako aj na celkovú cenu za zhotovenie diela. Konštrukcia založená za myšlienke, že zaplatená cena diela alebo poskytnuté zálohy zostávajú vo vlastníctve objednávateľa až do doby zhotovenie diela, teda až do doby splnenia záväzku zhotoviteľa, nemá oporu v žiadnom ustanovení Obchodného zákonníka. Zo zmluvy o dielo vyplývajú obom stranám záväzky, ktoré zanikajú včasným a riadnym splnením. Pokiaľ zaplatí objednávateľ zhotoviteľovi cenu za zhotovenie diela, prípadne zálohy na túto cenu, zaniká záväzok objednávateľa celkom alebo do výšky zaplatených záloh a príslušné prostriedky sa tým stávajú vlastníctvom zhotoviteľa a to aj vtedy, keď zhotoviteľ nespĺnil svoj záväzok zhotoviť dielo a keď tento jeho záväzok naďalej trvá. Z toho, že zaplatená cena alebo poskytnuté zálohy sú vlastníctvom zhotoviteľa, okrem iného vyplýva, že zhotoviteľ môže s týmito prostriedkami nakladať voľne v tom zmysle, že ich môže použiť aj inak, než na financovanie diela, ktoré má zhotoviť podľa zmluvy o dielo. Nemožno tak akceptovať názor prokurátora, že pokiaľ obvinený za daných konkrétnych okolností použil prostriedky na iné podnikateľské aktivity spoločnosti, použil ich na iný, než určený účel a že z pohľadu obvineného sa jedná o účelovo viazané a jemu zverené finančné prostriedky.

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že príjemcom platby bola obchodná spoločnosť Tesmar s.r.o. Košice ako zhotoviteľ diela a zaplatená suma sa stala jej majetkom. Podľa názoru krajského súdu, odhladnuc od skutočnosti, že F. K. nadobudol právo na výstavbu a dodanie rodinného domu a nie sumu 2.500.000.- Sk, tak po prevedení tejto sumy ako ceny diela nemohol byť vlastníkom príslušnej sumy. Pokiaľ obvinený ďalej nakladal s touto sumou, disponoval tým s prostriedkami obchodnej spoločnosti Tesmar s.r.o. a nie s prostriedkami poškodeného. Za tohto stavu sa tak s poukazom na pojmové znaky trestného činu sprenevery nemohol tohto trestného činu dopustiť.

Záverom je potrebné uviesť, že skutočnosti zodpovedá aj záver okresného súdu, že z vykonaného dokazovania nevyplývajú ani skutočnosti, resp. konanie obvineného, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako trestný čin podvodu podľa § 250 Tr. zák., účinného do 31. 12. 2005. Pre naplnenie jeho pojmových znakov sa z hľadiska subjektívnej stránky vyžaduje, aby obvinený konal s podvodným úmyslom už v čase uzatvorenia zmluvy o dielo, čomu však výsledky vykonaného dokazovania, vrátane znaleckého dokazovania nenasvedčujú.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností a úvah dospel krajský súd k záveru, že platba, ktorú objednávateľ diela poskytol na podklade zmluvy o dielo jeho zhotoviteľovi ako cenu diela, resp. ako zálohu na cenu za zhotovenie diela, prechádza do vlastníctva, resp. majetku zhotoviteľa diela. Preto aj keď ju zhotoviteľ použije na iný účel než k zhotoveniu diela, nemôže spáchať trestný čin sprenevery podľa § 248 Tr. zák. ku škode objednávateľa a to ani vtedy, keď zhotoviteľ nespĺnil svoj záväzok zhotoviť dielo.

Pokiaľ je zhotoviteľom diela právnická osoba a prisvojila by si poskytnutú zálohovú platbu fyzická osoba, ktorá konala za zhotoviteľa, možno uvažovať o spáchaní trestného činu sprenevery ku škode zhotoviteľa - právnickej osoby. Takáto skutočnosť však z vykonaného dokazovania nevyplýva, a nie je ani predmetom konania v predmetnej trestnej veci.

Nesplnenie povinnosti účastníka záväzkovo-právneho vzťahu splniť svoj záväzok samo osebe nie je trestnoprávne významnou skutočnosťou, resp. nie každé nesplnenie zmluvného záväzku má za následok spáchanie trestného činu. Právne následky z toho vyplývajúce upravujú normy práva súkromného.

Pokiaľ ide o sťažnosť podanú poškodeným, túto vyhodnotil krajský súd ako sťažnosť podanú neoprávnenou osobou a to z nasledujúcich dôvodov.

Podľa § 244 ods. 1 písm. c/ Tr. por. pri predbežnom prejednaní obžaloby súd trestné stíhanie zastaví, ak sú tu okolnosti uvedené v § 215 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 244 ods. 3 Tr. por. proti uzneseniam podľa ods. 1 písm. a/ až h/ môžu prokurátor aj obvinený podať sťažnosť, ktorá má, ako nejde o prerušenie trestného stíhania, odkladný účinok.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že proti rozhodnutiu súdu o zastavení trestného stíhania podľa § 244 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda v štádiu bezprostredne po podaní obžaloby, môže podať sťažnosť len prokurátor a obvinený. Zo znenia tohto kogentného ustanovenia tak vyplýva, že v danom štádiu trestného konania zákon nepripúšťa možnosť podania opravného prostriedku proti tomuto rozhodnutiu poškodenému.

Nadriadený orgán v rámci konania o podanej sťažnosti vždy najprv preskúma otázku, či nejde o niektorý z prípadov uvedený v ustanovením § 193 ods. 1 písm. a/ alebo b/ a ak zistí takéto okolnosti, napadnuté uznesenie meritorne podľa § 192 nepreskúmava, ale sťažnosť zamietne.

Z uvedeného je zrejmé, že nadriadený orgán zamietne sťažnosť okrem iného aj v prípade, ak bola podaná neoprávnenou osobou.

Pre úplnosť krajský súd dodáva, že okresnému súdu možno v tomto smere vytknúť skutočnosť, že v poučení napadnutého uznesenia nesprávne uviedol všeobecné poučenie o možnosti podať sťažnosť bez toho, aby v uvedenom poučení výslovne uviedol, že podľa § 244 ods. 3 Tr. por. môže v danom prípade podať sťažnosť len prokurátor a obvinený. To však nič nemení na tom, že v zmysle citovaných ustanovení bola sťažnosť poškodeného podaná neoprávnenou osobou.

To boli dôvody, pre ktoré krajský súd rozhodol v zmysle výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.